

Aan: NZa

Betreft: inkoopbeleid VGZ met betrekking implantaten

Geachte mevrouw,

De afgelopen maanden heeft de KNMT frequent contact gehad met VGZ over haar inkoopbeleid met betrekking tot implantologie, de uitwerking in overeenkomsten en de informatie aan verzekeren en zorgaanbieders. Wij zijn namelijk bezorgd dat VGZ-patiënten in 2019 niet tijdig de benodigde zorg zullen ontvangen met betrekking tot implantologie en prothetische zorg op implantaten. Tot op heden heeft dit contact bij VGZ niet tot aanpassing van het beleid geleid.

In dit kader wendt de KNMT zich nu tot de NZa, aangezien VGZ de bezwaren van alle belangenorganisaties in de mondzorg (KNMT, ANT, ONT, Acta, NVOI, VLHT en individuele tandarts/implantologen) naast zich neerlegt. Wij verzoeken u grondig de uitvoering van het beleid van VGZ te onderzoeken en zo nodig te corrigeren, om te waarborgen dat VGZ voldoet aan haar zorgplicht met betrekking tot deze mondzorg.

De KNMT signaleert naast de bovenstaande problemen ook dat er grote onduidelijkheid bestaat over de lijst van preferente implantaatleveranciers van VGZ, waarbij verschillende namen onterecht op de VGZ-lijst lijken te staan. Indien dit het geval is, acht de KNMT het van groot belang dat tandartsen die de overeenkomst hebben getekend een heroverwegingsmogelijkheid krijgen.

Hieronder lichten wij onze zorgen puntsgewijs nader toe.

Zorgplicht

Iedere zorgverzekeraar dient ervoor te zorgen dat haar verzekeren tijdig, bereikbaar en kwalitatief goede zorg kunnen ontvangen als dat nodig is. De KNMT constateert de volgende punten:

- In de zorgzoeker van VGZ staan dubbelingen en onduidelijkheden. Tandartspraktijken worden twee keer vermeld of verschillende praktijken hebben exact hetzelfde adres (zie bijlage 1);
- Van onze leden krijgen wij signalen dat er mogelijk niet gecontracteerde zorgaanbieders op de zorgzoeker staan;
- Het is onduidelijk voor verzekeren welke tandarts-implantologen een contract hebben voor alleen de onderkaak of zowel de boven- als onderkaak, aangezien tandartsen met beide contracten in één overzicht staan;
- De ONT heeft gemeld dat tandprothetici vanwege de niet kostendekkende vergoeding mogelijk geen VGZ-verzekeren gaan behandelen;
- Een aanzienlijk deel van de tandarts-implantologen in de zorgzoeker is niet NVOI-geregistreerd. Vanwege de ingewikkelde en specialistische behandeling wordt de implantologie in de bovenkaak over het algemeen verricht door de groep NVOI-geregistreerde tandartsen;
- De ANT geeft in haar brief aan dat uit onderzoek blijkt dat er een aantal witte vlekken zijn in Nederland waar geen of nauwelijks gecontracteerde tandartsen gevestigd zijn.

Bovenstaande is voor de KNMT voldoende aanleiding om de NZa te verzoeken te onderzoeken of VGZ aan de zorgplicht voldoet. Indien dat niet het geval is, zal VGZ geen restitutiekorting op de vergoeding van de behandelingen van niet gecontracteerde tandartsen mogen hanteren bij verzekerden met een naturapolis. De kosten van de behandeling moeten in dat geval door VGZ worden betaald, natuurlijk onder aftrek van de wettelijke eigen bijdrage en het eigen risico.

Informatie aan mondzorgaanbieders

De KNMT constateert het volgende:

- VGZ heeft besloten om rechtstreeks bij preferente implantaatleveranciers implantaten in te kopen. Tot op heden kochten de tandarts-implantologen zelf implantaten in;
- Vanaf de eerste informatie over deze aanpassing van het inkoopbeleid van VGZ heeft de KNMT laten weten aan VGZ bezwaren te hebben. Er is frequent telefonisch en email contact geweest met VGZ met diverse vragen en opmerkingen over het inkoopbeleid en de verwerking daarvan in het contract;
- Op 16 april 2018 heeft de KNMT bij brief aan VGZ laten weten grote bezwaren te hebben tegen de fundamentele verandering van het voorgenomen inkoopbeleid (bijlage 2);
- In het inkoopplan 2019 is slechts summier gemeld dat er mogelijk een verandering in het inkoopbeleid aanstaande is.

Uit het inkoopplan 2019 van VGZ:

"Implantaten en aanverwante producten

Uit ons marktonderzoek blijkt dat de tarieven voor implantaten lager liggen dan het maximum tarief van de NZa. We onderzoeken hoe we een lager tarief kunnen afspreken. Hierbij richten we ons in eerste instantie op de fabrikanten van deze producten. De besparing geven we terug aan onze klanten met een betaalbare premie".

- VGZ heeft tussen september en november op haar website de informatie voor zorgaanbieders diverse keren aangepast, waardoor zorgaanbieders niet meer wisten waar ze aan toe waren;
- Essentiële onderdelen zoals het percentage opslag op het maximumtarief, de te vergoeden kosten van het implantaat zijn pas bekend gemaakt bij het versturen van de overeenkomst door VGZ en daarna bij de tweede versie van de overeenkomst weer aangepast;
- VGZ heeft een informatie bijeenkomst voor de mondzorgaanbieders diverse keren uitgesteld en uiteindelijk georganiseerd op 3 oktober 2018;
- Naar aanleiding van zware kritiek heeft VGZ haar overeenkomst uiteindelijk op enkele onderdelen aangepast, maar niet op de essentiële onderdelen, zoals de centrale inkoop, de tariefstelling, de keuzevrijheid van de patiënt en de tandarts en de kwaliteitsborging;
- VGZ heeft vervolgens pas op 13 november jl. de herziene overeenkomst implantologische zorg aan de tandartsen aangeboden;
- De zorgaanbieders konden pas vanaf dat moment bepalen of zij al dan niet een overeenkomst zouden ondertekenen;
- De zorgwijzer was dan ook nog niet gevuld op half november, alhoewel dat volgens de NZa wel het geval had moeten zijn in verband met de informatie naar verzekerden.

- Pas half december stonden slechts enkele tientallen gecontracteerde zorgaanbieders in de zorgwijzer. Volgens de regels van NZa veel te laat en ook veel te weinig;
 - Pas na 1 januari 2019 zijn er meer zorgaanbieders op de lijst vermeld;
 - Het is onduidelijk voor patiënten welke tandartsen alleen een overeenkomst hebben voor twee implantaten in de onderkaak en welke tandartsen een overeenkomst hebben voor zowel de onder- als bovenkaak.
 - Op haar website meldt VGZ dat de voorwaarden voor de implantaatleveranciers zijn afgestemd met tandartsen en hoogleraren.
- Citaat van website VGZ onder inkoopprocedure implantaatsystemen:

“Hiertoe zijn alle fabrikanten uitgenodigd die uit de enquête van februari bleken. De voorwaarden zijn afgestemd met tandartsen en hoogleraren. De partijen die een offerte hebben ingediend en voldoen aan onze voorwaarden, zijn geselecteerd.”

Hiermee suggereert VGZ dat tandartsen en hoogleraren het eens zijn met VGZ, echter reeds op 16 april 2018 heeft de KNMT schriftelijk laten weten bezwaren te hebben tegen de plannen. In de maanden daarna heeft KNMT diverse keren via mail, per brief en telefonisch duidelijk gemaakt het niet eens te zijn met VGZ.

De KNMT concludeert uit de bovenstaande opsomming dat VGZ de fundamentele verandering in haar inkoopbeleid slecht heeft voorbereid en gecommuniceerd met de mondzorgaanbieders en andere betrokken stakeholders, waardoor er grote verwarring en irritatie is ontstaan onder de mondzorgaanbieders, implantaatleveranciers, beroepsorganisaties, wetenschappelijke verenigingen.

VGZ heeft naar de mening van de KNMT niet voldaan aan de regels van de Regeling Transparantie zorginkoopproces ZVW door in het inkoopplan 2019 een dergelijke essentiële verandering in het inkoopbeleid slechts aan te duiden met “we onderzoeken.....”. Vervolgens is er een slechte en te late voorlichting geweest aan mondzorgaanbieders.

Tenslotte suggereert VGZ nog steeds op haar website dat haar inkoopplannen zijn afgestemd. De KNMT geeft aan dat zij slechts is geïnformeerd en dat van afstemming geen sprake is geweest.

Op basis van het bovenstaande is de KNMT van mening dat VGZ per direct moet stoppen met het nieuwe ingezette inkoopbeleid van implantaten en de uitwerking daarvan in overeenkomsten.

Informatie aan verzekerde

De KNMT constateert het volgende:

- De zorgzoeker van VGZ was half november gevuld met maar enkele tandartsen;
- In één overzicht van implantologen wordt de informatie over twee verschillende contracten vermeld, te weten contracten met betrekking tot de onderkaak en contracten met betrekking tot zowel onderkaak als bovenkaak. Dit leidt tot verwarring en kan leiden tot verkeerde keuzen door verzekerden;
- Verzekerden zijn tegelijkertijd patiënten van tandartsen;
- Een onjuist of onvolledig gevulde zorgzoeker kan zorgen voor discussie tussen patiënt en tandarts.

VGZ heeft zich naar de mening van de KNMT niet gehouden aan de NZa Regeling informatieverstrekking ziektekostenverzekeraars aan consumenten. De KNMT verzoekt de NZa het bovenstaande te onderzoeken en zo nodig passende maatregelen te nemen.

Preferente implantaatleveranciers

De KNMT constateert het volgende:

- VGZ geeft aan op haar website het volgende aan:
“Alle fabrikanten en distributeurs die in de tariefbijlage van de overeenkomsten Implantologie, Implantologie in de onderkaak en Tandprothetische zorg op implantaten, genoemd worden hebben een onvoorwaardelijke en onherroepelijke offerte gedaan aan VGZ. Die offerte heeft VGZ aanvaard, u kunt deze partijen benaderen over de afspraken die VGZ gemaakt heeft.” <https://www.cooperatievgz.nl/zorgaanbieders/mondzorg/overeenkomsten>
- In bijlage 2 van de overeenkomst met betrekking tot tarieven worden de 12 preferente implantaatleveranciers genoemd;
- In ieder geval twee van deze leveranciers hebben publiekelijk aangegeven geen preferente leverancier van VGZ te zijn;
- Één van deze twee leveranciers is Straumann, de grootste leverancier van implantaatsystemen in Nederland. De andere leverancier is CAMLOG een middelgrote leverancier;
- Straumann heeft VGZ gesommeerd haar naam van de lijst van preferente leveranciers te halen anders volgen juridische stappen;
- De aanwezigheid van Straumann, als grootste en betrouwbare leverancier, op deze lijst is waarschijnlijk een belangrijke voorwaarde voor tandartsen/implantologen geweest om het aangeboden contract te tekenen;
- Zonder Straumann en CAMLOG (en mogelijk nog enkele andere leveranciers) heeft VGZ slechts enkele procenten van de implantaatmarkt gecontracteerd;

De KNMT is van mening dat alle gecontracteerde tandarts-implantologen de mogelijkheid moeten krijgen om alsnog van het contract af te zien, zodra duidelijk is geworden dat Straumann, Camlog en mogelijk nog meerdere implantaatleveranciers geen preferente implantaatleveranciers blijken te zijn. Het is waarschijnlijk dat tandartsen-implantologen beïnvloed zijn door het feit dat Straumann een preferente implantaatleverancier zou zijn.

Actuele informatie

Recent heeft de rechtbank van Gelderland een uitspraak gedaan die ook raakvlakken heeft met het inkoopbeleid van VGZ en haar vergoedingsbeleid bij niet gecontracteerde zorgaanbieders.

Dirkzwager (advocatenkantoor) meldt op zijn site (www.dirkzwager.nl) het volgende:

“De rechtbank Gelderland heeft op 1 februari 2019 uitspraak gedaan in de procedure die de Stichting Handhaving Vrije Artsenkeuze in december 2017 aanhangig heeft gemaakt tegen VGZ en Menzis, en waarin Zilveren Kruis en CZ later zijn ‘tussengekomen’ c.q. zich hebben gevoegd. De uitspraak laat zien dat het huidige vergoedingsbeleid niet gehandhaafd kan blijven. Zo is het hanteren van een zogenaamde ‘vlaktaks’ (bijna alle zorgverzekeraars passen een generieke korting van 25% toe bij niet-gecontracteerde zorg) volgens de rechtbank niet toegestaan.

Verder blijkt uit de uitspraak dat het uitgangstarief gekoppeld moet zijn aan de daadwerkelijke kosten gecontracteerde zorg en dat zorgverzekeraars geen gebruik mogen maken van een ongewogen gemiddeld gecontracteerd tarief"

Één van de conclusies van Dirkzwager:

"De uitspraak laat zien dat het huidige vergoedingsbeleid van zorgverzekeraars, zoals de Stichting VA steeds bepleit heeft, niet gehandhaafd kan blijven.

Zorgverzekeraars mogen van de rechtbank een 'gemiddeld gecontracteerd tarief' tot uitgangspunt nemen bij de vergoeding van niet-gecontracteerde zorg, maar het moet dan wel gaan om de "daadwerkelijke kosten van gecontracteerde zorg". Het hanteren van fictieve en niet-controleerbare tarieven is dus niet toegestaan. Zilveren Kruis mag de vergoeding bovendien niet berekenen aan de hand van een ongewogen gemiddelde"

Deze conclusie is van belang in verband met de wijze waarop VGZ de te vergoeden tarieven bepaalt voor niet gecontracteerde implantologie. De KNMT verzoekt u deze actuele uitspraak van de rechtbank mee te nemen in uw onderzoek naar het inkoopbeleid van VGZ. Ter nadere informatie zie bijlage 3.

Tot slot

Naar de mening van de KNMT is VGZ met haar centrale inkoop van implantaten, de vertaling daarvan in de overeenkomsten en de late, suggestieve en gebrekkige informatie aan verzekerden en tandartsen een verkeerde weg ingeslagen. Ook heeft VGZ enkele regelingen van de NZa niet nageleefd. De KNMT vreest dat VGZ-verzekerden hierdoor niet meer tijdig goede zorg kunnen ontvangen. De NZa wordt dringend verzocht om de handelwijze van VGZ te onderzoeken en passende maatregelen te nemen.

De KNMT verneemt graag op korte termijn uw reactie en acties jegens VGZ. Vanzelfsprekend is de KNMT bereid een en ander toe te lichten indien u dat nodig acht.

Met vriendelijke groet,

Erik Markus,
algemeen directeur KNMT

- Bijlagen: 1: VGZ Zorgzoeker, d.d 5 februari 2019, zoekopdracht: implantologie, heel Nederland
2: brief KNMT, d.d. 16 april 2018 aan VGZ, betreft VGZ: offerte-uitvraag implantologie
3. Gedeelte uit de KNMT-memo d.d. 09-11-2018 bestemd voor onze leden; VGZ zet centrale inkoop implantaten door